

ТОГТООЛ

2024 оной сентябрийн 27

№ 550

Улаан-Үдэ хото

«Буряад Уласай дэбисхэртэ хото шадарай зам харилсаанай поезднуудаар хүн зониие шэрэхэ тогтомол сэнгүүдые гүрэнэй талаһаа гуримшуулһанай ёһоор алдадаг олзо оршыень түмэр харгын эмхидэ улас түрын бюджетһээ хүсэлдүүлэн түлэхэ тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2005.12.13-най № 390 тогтоолдо хубилалтануудые оруулха тухай

Буряад Уласай Засагай газарай гуримшуулгын хуули ёһоной шиидхэбэриие хүсэндөө байһан хуули ёһонуудтай зохилдуулхын тула Буряад Уласай Засагай газар иигэжэ **тогтооно**:

1. «Буряад Уласай дэбисхэртэ хото шадарай зам харилсаанай поезднуудаар хүн зониие шэрэхэ тогтомол сэнгүүдые гүрэнэй талаһаа гуримшуулһанай ёһоор алдадаг олзо оршыень түмэр харгын эмхидэ улас түрын бюджетһээ хүсэлдүүлэн түлэхэ тухай» гэхэн Буряад Уласай Засагай газарай 2005.12.13-най № 390 тогтоолдо (Буряад Уласай Засагай газарай 2008.12.24-нэй № 581, 2011.12.06-най № 652, 2015.04.17-ной № 185, 2015.05.19-нэй № 240, 2015.12.21-нэй № 630, 2016.07.15-най № 315, 2018.03.01-нэй № 107, 2018.05.11-нэй № 242, 2020.06.26-най № 390, 2021.07.27-ной № 404 тогтоолнуудай найруулгаар) удаадахи хубилалтануудые оруулха:

1.1. Нэрлэлгыень иигэжэ шэнээр найруулха:

««Байгалай хото шадархи зам харилсаанай нэгэдэл» гэхэн хуби ниилүүлһэн бүлгэмдэ Буряад Уласай дэбисхэртэ хүн зониие зам харилсаанай талаар хангалгын шанар дээшэлүүлгэдэ ба хото шадархи түмэр замай харилсаа үлээн сахилгада мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ Гурим баталха тухай».

1.2. Оролто үгэ соонь «ба Буряад Уласай Засагай газарай 2001.10.17-ной тогтоолоор № 362» гэхэн үгэнүүдые «ба Буряад Уласай Толгойлогшын 2024.07.24-нэй № 71-рг» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.3. Пункт 1 иигэжэ найруулха:

«1. «Байгалай хото шадархи зам харилсаанай нэгэдэл» гэхэн хуби ниилүүлһэн бүлгэмдэ Буряад Уласай дэбисхэртэ хүн зониие зам

харилсаанай талаар хангалгын шанар дээшэлүүлгэдэ ба хото шадархи түмэр замай харилсаа үлээн сахилгада мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ тухай хабсаргагдаһан Гурим баталха.».

1.4. «Буряад Уласай дэбисхэртэ хото шадарай зам харилсаанай поезднуудаар хүн зониие шэрэхэ тогтомол сэнгүүдые гүрэнэй талаһаа гуримшуулһанай ёһоор алдадаг олзо оршыень хүсэлдүүлгэдэ түмэр харгын эмхидэ мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ Гуримда:

1.4.1. Нэрлэлгыень иигэжэ шэнээр найруулха:

«Буряад Уласай дэбисхэртэ хото шадарай зам харилсаанай поезднуудаар хүн зониие шэрэхэ тогтомол сэнгүүдые гүрэнэй талаһаа гуримшуулһанай ёһоор алдадаг олзо оршыень хүсэлдүүлгэдэ түмэр харгын эмхидэ мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ Гурим».

1.4.2. Пункт 1.1 иигэжэ шэнээр найруулха:

«1.1. Буряад Уласай дэбисхэртэ хото шадарай зам харилсаанай поезднуудаар хүн зониие шэрэхэ тогтомол сэнгүүдые гүрэнэй талаһаа гуримшуулһанай ёһоор алдадаг олзо оршыень түмэр харгын эмхидэ улас түрын бюджетһээ хүсэлдүүлэн түлэлгэдэ «Байгалай хото шадархи зам харилсаанай нэгэдэл» гэхэн хуби ниилүүлһэн бүлгэмдэ (саашадаа - түмэр замай унаа тээбэрийн эмхи) Буряад Уласай бюджетһээ мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ дүрим ба эрилтэнүүдые тус Гурим тодорхойлхо.

Буряад Уласай Засагай газарай 2013.04.09-нэй № 179 тогтоолоор ба Буряад Уласай Засагай газарай 2023.12.29-нэй № 1269-р захирамжаар баталагдаһан «Буряад Уласта унаа тээбэри, элшэ хүсэ ба харгын ажахы хүгжөөлгэ» гэхэн Буряад Уласай Гүрэнэй программа бээлүүлхэ хэмжээндэ Буряад Уласай дэбисхэртэ хото шадарай түмэр зам харилсаа үлээлгэ ба хүн зониие унаа тээбэрийн талаар хангалгын шанар дээшэлүүлгэ хадаа мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ гол зорилго болоно.».

1.4.3. Пункт 1.2 иигэжэ найруулха:

«1.2. Буряад Уласай дэбисхэртэ хото шадарай зам харилсаанай поезднуудаар хүн зониие шэрэхэ тогтомол сэнгүүдые гүрэнэй талаһаа гуримшуулһанай ёһоор алдадаг олзо оршыень хүсэлдүүлгэ хадаа мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ арга болоно. Буряад Уласай бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша болохо Буряад Уласай Унаа тээбэрийн, элшэ хүсэний болон харгын ажахын яаманда (саашадаа - бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша) хүргэгдэһэн бюджетэй уялгануудай ба бюджетһээ һомолуулха мүнгэнэйн хэмжээндэ зохихо хэмжээ ябуулга бээлүүлгэдэ хараалагдаһан мүнгэнэй хэмжээнтэй зохилдуулан, дээрэ дурдагдаһан зорилгонуудта мүнгэн дэмжэлтэ үгтэхэ.».

1.4.4. Пункт 1.4 иигэжэ найруулха:

«1.4. «Оросой Холбоото Уласай Мүнгэн һангай яаманаар тогтоогдоһон гуримаар Интернетэй мэдээсэлэй ба теле-харилсаанай сүлжээндэ (саашадаа - Интернет сүлжээн (ниитэ нэгэн порталай бүлэгтэ) Оросой Холбоото Уласай бюджетэй байгуулгын ниитэ нэгэн порталда Мүнгэн дэмжэлтэ тухай мэдээсэл оруулагдадаг.».

1.4.5. Пункт 2.1 соо:

1.4.5.1. «б», «в» хуви зүйлнүүдые иигэжэ шэнээр найруулха:

«б) түмэр замай эмхи налог татабариин ниитэ нэгэн счедто үри шэрийн үгы байһан тухай гү, али Оросой Холбоото Уласай бюджетэй байгуулгын элдэб янзын бюджетүүдтэ Оросой Холбоото Уласай Налог татабариин кодексын 47-дохи статьягай 3-дахи пункт соо тодорхойлогдоһон хэмжээнһээ дээшэ бэшэ татабари, түлбэри болон даадхалай түлбэри түлэлгөөр үри шэритэй байһан тухай мэдээсэл;

в) түмэр замай эмхи тус Гуримтай зохилдуулан үгтэхэ гэжэ түсэблэгдэһэн улас түрын бюджеттэ бусаажа түлэхэ болзорын хойшолуулагдаһан үри шэри, ондоо мүнгэн дэмжэлтэ, бюджетэй хүрэнгэжүүлгэнүүдые абаһан, тэрэшэлэн Буряад Уласай бюджетэй урда мүнгэнэй талаар абаһан уялгануудаар үри шэри байха ёһогүй (Буряад Уласай Засагай газараар тогтоогдоһон ушарнуудһаа бэшээр);».

1.4.5.2. Хуви зүйл «д» иигэжэ найруулха:

«д) түмэр замай эмхи - «Оросой Холбоото Уласта хоорондын (офшорно) аргаар абалитай мүнгэ барихын тула хэрэглэгдэдэг Оросой Холбоото Уласай Мүнгэн һангай яаманай баталһан гүрэнүүдэй ба газар дэбисхэрнүүдэй нэрэ тоолборидо оруулагдаһан гүрэн гү, али газар дэбисхэртэ бүридхэлдэ абтаһан (саашадаа - офшорно компанинууд) гадаадын хуули эрхын нюур байха ёһогүй, тэрэшэлэн эхин хүрэнгын (хамталагдаһан) мүнгэ зөөридэнь офшорно компанинуудай сэхэ гү, али хажуу талаһаа (гурбадахи нюурнуудаар) хабаадалгын хувиин хамта дээрээ 25 процентһээ үлүү байһан (хэрбээ Оросой Холбоото Уласай хуули ёһонуудаар ондоо зүйлэй хараалагдаагүй байбалнь) орос гүрэнэй хуули эрхын нюур байха ёһогүй. Офшорно компанинуудай хабаадалгын хуви тоолон гаргалгада ород гүрэнэй хуули эрхын нюурай хүрэнгэдэ Оросой Холбоото Уласай эмхидхэһэн үнэ хаялсаанда акцинуудын эрьелдэжэ байдаг хуви ниилүүлһэн нээмэл бүлгэмүүдэй (тэрэ тоодо уласхоорондын компаниин нэрэ зэргэтэй) хүрэнгэдэ сэхэ гү, али хажуу талаһаа (гурбадахи нюурнуудаар) хабаадалга, тэрэшэлэн тиимэ офшорных компанинуудай заагдаһан хуви ниилүүлһэн нээмэл бүлгэмүүдэй хүрэнгэдэ хабаадалгаар бээлүүлһэн ород гүрэнэй ондоо хуули эрхын нюурнуудай хүрэнгэдэ ондоо нюурнуудаар хабаадалга хараада абтадаггүй;».

1.4.5.3. Удаадахи удхатай «ж» - «к» хуви зүйлнүүдые нэмэхэ:

«ж) түмэр замай эмхи хүрдөөн айлгаха ябуулгада гү, али хүрдөөлгын хэрэгтэ тэдэнэй хабааралга тухай мэдээнүүдтэй эмхинүүдэй ба хувиин нюурнуудай нэрэ тоолборидо байха ёһогүй.

з) ООН-ой Уставай VII бүлэгтэ, ООН-ной Аюулгүй байдалай Зүблэлөөр гү, али ООН-ной Аюулгүй байдалай Зүблэлэй шийдхэбэринүүдээр зорюута байгуулагдаһан зургаануудта хараалагдаһан эрхэ түлөөлэлгэнүүдые бээлүүлгын хэмжээндэ бүридхэн бэшэгдэдэг нэрэ тоолборидо хүрдөөн айлгадаг, олониин хюадаг буу зэбсэг дэлгэрүүлдэг эмхинүүдэй ба хувиин нюурнуудай тоодо эмхинүүд байха ёһогүй.

и) «Гадаадын нүлөөндэ ороһон нюурнуудай ажал ябуулга хинаха тухай» гэхэн 2022.07.14-нэй № 255-ФЗ Холбоото уласай хуулитай зохилдуулан, эмхиннүүд гадаадын даабаряар хүдэлэгшэ байха ёһогүй.

к) Мэргэжэлэйн эрхэ хаһаһан хүнүүдэй тобыёгто мэргэжэлэйн эрхэ хаһаһан хүтэлбэрилэгшэ, бүлэг зоной шийдхэбэри абаха зургаанай гэшүүд, хубиин харюусалгын заршамай үүргэ дүүргэдэг нюур гү, али мүнгэн дэмжэлтэ эмхиин ахамад бухгалтер тухай мэдээнүүдэй үгы байлга.».

1.4.6. Пункт 3.1 соо «улас түрын бюджетэй» гэхэн үгэнүүдые «Буряад Уласай бюджетэй» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.4.7. Пункт 3.2 иигэжэ шэнээр найруулха:

«3.2. Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй түлөө мүнгэн дэмжэлтэ абахын тула түмэр харгын эмхи байгша оной августын 5 хүрэтэр хотын захын поезднуудаар ябагшадые зөөхэ хэрэгтэ хэгдэһэн гаршануудай ба абаһан олзо оршын тоосоо, Тэрэшэлэн вагоно-километрай талаар дүүргэһэн ажалай хэмжээн тухай тоосоо тоосолгын Онол аргын ёһоор, Буряад Уласай Тогтомол сэнгүүдэй албанда үгэхэ ёһотой.

Буряад Уласай Тогтомол сэнгүүдэй албан түмэр замай эмхиин тоосоо абаһан үдэрһөө гушан үдэрэй туршада энэ тоосооень хаража үзөөд, түмэр замай эмхидэ тобшолол эльгээхэ.

3.2.1. Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй түлөө мүнгэн дэмжэлтэ абахын тула түмэр харгын эмхи байгша оной августын 10 хүрэтэр бюджетэй мүнгэнэй гол захирагшада удаадахи баримта саарһануудые тушааха:

3.2.1.1. Буряад Уласай Тогтомол сэнгүүдэй албанда тобшолол.

3.2.1.2. «Улас түрын бюджетһээ мүнгэн дэмжэлтэ, тэрэ тоодо мүнгэн дэмжэлтын түхэлтэй грантнуудые хуули эрхын нюурнуудта, хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэдтэ, мүн хубиин нюурнуудта олгохо тухай хэлсээнэй нэгэ хэб шэнжын түхэл баталха ба Буряад Уласай Мүнгэн һангай яаманай зарим захиралтануудые хүсэһөө буураһанда тоолохо тухай» гэхэн Буряад Уласай Мүнгэн һангай яаманай 2023.03.31-нэй № 124 захиралтаар хараалагдаһан түхэлөөр мүнгэн дэмжэлтэ олгохо тухай мэдүүлгэ.

3.2.1.3. Түмэр замай эмхиин хүтэлбэрилэгшын гар табилгаар баталагдаһан ба эмхиин лас тамгатай (байһан ушарта) уставай буулгабари.

3.2.1.4. Мүнгэн дэмжэлтэ һомолхо түмэр замай эмхиин счедой данса бэшэгэй хаяг тухай мэдээнүүд.

3.2.1.5. Улас түрын бюджетһээ мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгэтэй холбоотой түмэр замай эмхиин тушааһан баримта саарһанууд тухай, түмэр замай эмхи тухай мэдээсэл Интернетэй һужаада тунхаглалгада (оруулалгада) зүбшэл. Баримта саарһануудай нюурнуудые дугаарлажа, нэгэ гү, али хэдэн боти болгожо багсалха хэрэгтэй. Тушаагдаһан баримта саарһанууд бусаагадаггүй.

3.2.2. Түмэр замай эмхи тус Гуримай эрилтэнүүдтэ мэдүүлгын зохилдолгын, дүүрэн удхатай байлгын, тэрэшэлэн тушаагдаһан мэдээнүүдэй ба баримта саарһануудай Оросой Холбоото Уласай хуулитай

зохилдуулан, үнэн бодото байлгын түлөө харюусаха ёхотой.

3.2.3. Түмэр замай эмхи тус Гуримай 3.2.1-дахи пунктда заагдаһан болзорто өөрынгөө дураар мэдүүлгэтэй хамта мүнгэн дэмжэлтэ олгохо тухай хэлсээ баталха харын урда тээхи харын 1-нэй байдалаар удаадахи баримта саарһануудые (мэдээнүүдые) эрхэтэй:

3.2.3.1. Хуули эрхын нюурнуудай гүрэнэй ниитэ нэгэн тобьёгһоо баримта саарһанай буулгабари.

3.2.3.2. Оросой Холбоото Уласай бюджетэй байгуулгын бюджетүүдтэ налог татабариин, түлбэринүүдэй ба даадхалай түлбэринүүдэй талаар ниитэ нэгэн татабариин счедто үри шэриггүй байһан гү, али Оросой Холбоото Уласай Татабариин кодексын 47-дохи статьягай 3-дахи пунктда тодорхойлогдоһон хэмжээнһээ дээшэ бэшэ үри шэритэй байлга тухай мэдээн.

3.2.3.3. Тус Гуримай 2.1-дэхи пунктда заагдаһан эрилтэнүүдтэ зохихо тухай мэдээнүүд.

3.2.4. Хэрбээ тус Гуримай 3.2.3-дохи пунктда заагдаһан баримта сараһануудые түмэр замай эмхиин тушаагаагүй байһан ушарта бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша мэдүүлгэ бүридхэлдэ абаһан үдэрһөө хүдэлмэрийн 2 үдэрэй туршада түмэр замай эмхи тушаа зохихо албан зургаануудһаа (эмхинүүдһээ) һурагшалжа абаха:

- хуули эрхын нюурнуудай гүрэнэй ниитэ нэгэн тобьёгһоо баримта саарһанай буулгабари;

- тус Гуримай 2.1-дэхи пунктда заагдаһан эрилтэнүүдтэ зохихо тухай мэдээнүүд.

3.2.5. Бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша албан хоорондын сахим харилсаанай ниитэ нэгэн байгуулга ба тэрэнтэй холбогдоһон албан хоорондын сахим харилсаанай нютаг можын байгуулгануудые хэрэглэлгэтэйгээр сахим баримта бэшэгэй түхэлөөр албан хоорондын асуулта эльгээхэ, хэрбээ тиимэ сахим харилсаанай ниитэ нэгэн байгуулгатай холбоотой бэшэ һаань – Ородой Холбоото Уласай хубиин мэдээнүүдэй талаар хуули ёһоной эрилтэнүүдые сахилгатайгаар баримтануудые саарһан дээрэ гаргаад эльгээхэ.

3.2.6. Бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша мэдүүлгы абаһан үдэртөө бүридхэлдэ абаха, бүридхэлдэ абаһан үдэрһөө хүдэлмэрийн 5 үдэрэй туршада түмэр замай эмхи ба тэрэнэй тушаагдаһан баримта саарһануудые тус Гуримай 2.1, 3.1-дэхи пунктнуудта тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэ зохилдоноб гэжэ шалгаха, мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлхэ гү, али тэрэниие арсаха тухай шийдхэбэри абаха. Түмэр харгын эмхидэ ямар шийдхэбэри абтаһан тухай үдэрһөө хүдэлмэрийн хоёр үдэрэй туршада дуулгадаг. Заагдаһан бэшэмэл мэдээсэл иимэ мэдээнүүдтэй байха ёхотой:

- мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ болоһон ушарта – мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ тухай хэлсээ баталһан һара, үдэр ба газар;

- тэрэниие үгэхэ тухай арсаһан ушарта – арсалтын ушар шалтагаан.

3.2.7. Байгша оной хоёрдохи хахад жэлэй түлөө мүнгэн дэмжэлтэ

абахын тула түмэр замай эмхи байгша оной декабриин 5 хүрэтэр болзорто бюджетэй мүнгэнэй гол захирагшада удаадахи баримта саархануудыг тушааха:

3.2.7.1. Уридшалан багсаагдаһан гаршануудай ба оршонуудай тоосоон.

3.2.7.2. Буряад Уласай Мүнгэн һангай яаманай 2023.03.31-нэй № 124 «Улас түрын бюджетһээ мүнгэн дэмжэлтэ, тэрэ тоодо мүнгэн дэмжэлтын түхэлтэй грантнуудыг хуули эрхын нюурнуудта, хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэдтэ, мүн хубиин нюурнуудта олгохо тухай хэлсээнэй нэгэ хэб шэнжын түхэл баталха ба Буряад Уласай Мүнгэн һангай яаманай зарим захиралтануудыг хүсэһөө буураһанда тоолохо тухай» гэхэн Буряад Уласай Мүнгэн һангай яаманай 2023.03.31-нэй № 124 захиралтаар хараалагдаһан түхэлөөр мүнгэн дэмжэлтэ олгохо тухай мэдүүлгэ.

3.2.7.3. Мүнгэн дэмжэлтэ һомолхо түмэр замай эмхиин счедой данса бэшэгэй хаяг тухай мэдээнүүд.

3.2.7.4. Улас түрын бюджетһээ мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгэтэй холбоотой түмэр замай эмхиин тушааһан баримта саарханууд тухай, түмэр замай эмхи тухай мэдээсэл Интернетэй һужаада тунхаглалгада (оруулалгада) зүбшэл.

Баримта саархануудай нюурнуудыг дугаарлажа, нэгэ гү, али хэдэн боти болгожо багсалха хэрэгтэй. Тушаагдаһан баримта саарханууд бусаагдадаггүй.

3.2.8. Түмэр замай эмхи тус Гуримай эрилтэнүүдтэ мэдүүлгын зохилдолгын, дүүрэн удхатай байлгын, тэрэшэлэн тушаагдаһан мэдээнүүдэй ба баримта саархануудай Оросой Холбоото Уласай хуулитай зохилдуулан, үнэн бодото байлгын түлөө харюусаха ёһотой.

Түмэр замай эмхи тус Гуримай 3.2.7-дохи пунктда заагдаһан болзорто өөрынгөө дураар мэдүүлгэтэй хамта мүнгэн дэмжэлтэ олгохо тухай хэлсээ баталха һарын урда тээхи һарын 1-нэй байдалаар удаадахи баримта саархануудыг (мэдээнүүдыг) эрхэтэй:

3.2.9.1. Хуули эрхын нюурнуудай гүрэнэй ниитэ нэгэн тобыёһоо баримта саарханай буулгабари.

3.2.9.2. Оросой Холбоото Уласай бюджетэй байгуулгын бюджетүүдтэ налог татабариин, түлбэринүүдэй ба даадхалай түлбэринүүдэй талаар ниитэ нэгэн татабариин счедто үри шэриггүй байһан гү, али Оросой Холбоото Уласай Татабариин кодексын 47-дохи статьягай 3-дахи пунктда тодорхойлогдоһон хэмжээнһээ дээшэ бэшэ үри шэритэй байлга тухай мэдээн.

3.2.9.3. Тус Гуримай 2.1-дэхи пунктда заагдаһан эрилтэнүүдтэ зохихо тухай мэдээнүүд.

3.2.10. Хэрбээ тус Гуримай 3.2.3-дохи пунктда заагдаһан баримта сарахануудыг түмэр замай эмхиин тушаагаагүй байһан ушарта бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша мэдүүлгэ бүридхэлдэ абаһан үдэрһөө хүдэлмэрийн 2 үдэрэй туршада түмэр замай эмхи тушаа зохихо албан зургаануудһаа

(эмхинүүднээ) нурагшалжа абаха:

- хуули эрхын нюурнуудай гүрэнэй ниитэ нэгэн тобьёгноо баримта саарһанай буулгабари;

- тус Гуримай 2.1-дэхи пунктда заагдаһан эрилтэнүүдтэ зохихо тухай мэдээнүүд.

3.2.11. Бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша албан хоорондын сахим харилсаанай ниитэ нэгэн байгуулга ба тэрэнтэй холбогдоһон албан хоорондын сахим харилсаанай нютаг можын байгуулгануудые хэрэглэлгэтэйгээр сахим баримта бэшэгэй түхэлөөр албан хоорондын асуулта эльгээхэ, хэрбээ тиимэ сахим харилсаанай ниитэ нэгэн байгуулгатай холбоотой бэшэ һаань – Ородой Холбоото Уласай хубиин мэдээнүүдэй талаар хуули ёһоной эрилтэнүүдые сахилгатайгаар баримтануудые саарһан дээрэ гаргаад эльгээхэ.

3.2.12. Бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша мэдүүлгы абаһан үдэртөө бүридхэлдэ абаха, бүридхэлдэ абаһан үдэрһөө хүдэлмэрийн 5 үдэрэй туршада түмэр замай эмхи ба тэрэнэй тушаагдаһан баримта саарһануудые тус Гуримай 2.1, 3.1-дэхи пунктнуудта тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэ зохилдоноб гэжэ шалгаха, мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлхэ гү, али тэрэниие арсаха тухай шийдхэбэри абаха. Түмэр харгын эмхидэ ямар шийдхэбэри абтаһан тухай үдэрһөө хүдэлмэрийн хоёр үдэрэй туршада дуулгадаг. Заагдаһан бэшэмэл мэдээсэл иимэ мэдээнүүдтэй байха ёһотой:

- мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ болоһон ушарта – мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ тухай хэлсээ баталһан һара, үдэр ба газар;

- тэрэниие үгэхэ тухай арсаһан ушарта – арсалтын ушар шалтагаан.

3.2.13. Мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгы арсаха үндэһэнүүд иимэ болоно:

- тус Гуримай 3.2.1-дэхи пунктда тодорхойлогдоһон эрилтэнүүдтэ түмэр замай эмхиин тушааһан баримта саарһануудай таарахагүй гү, али заагдаһан баримта саарһануудай дутуу байлга;

- түмэр замай эмхиин үгэһэн мэдэсээлэй үнэн бодото бэшэ байлга;

- тус Гуримай 3.2.1-дэхи пунктда тогтоогдоһон эрилтэнүүдтэ мүнгэн дэмжэлтэ абаха нюурай зохилдохогүй байлга.

3.2.14. «Улас түрын бюджетһээ мүнгэн дэмжэлтэ, тэрэ тоодо мүнгэн дэмжэлтын түхэлтэй грантнуудые хуули эрхын нюурнуудта, хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэдтэ, мүн хубиин нюурнуудта олгохо тухай хэлсээнэй нэгэ хэб шэнжын түхэл баталха ба Буряад Уласай Мүнгэн һангай яаманай зарим захиралтануудые хүсэһөө буураһанда тоолохо тухай» гэхэн Буряад Уласай Мүнгэн һангай яаманай 2023.03.31-нэй № 124 захиралтаар баталагдаһан нэгэ хэб шэнжын түхэлтэй ёһоор, шийдхэбэрийн абтаһан үдэрһөө табан үдэрэй туршада бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша заагдаһан мүнгэн дэмжэлтэ олгохо тухай баталһан хэлсээнэй хоёр экземпляр түмэр замай харгын эмхидэ эльгээдэг.

3.2.15. Хэлсээн дотор удаадахи эрилтэнүүд заатагүй табигдадаг:

3.2.15.1. Заагдаһан дүнгүүдые туйлаһан тухай, мүн туйлажа шадаагүй шалтагаанууд тухай тоосоогоор мүнгэн дэмжэлтэ үгэһэн

дүнгүүдые тодорхойлолго.

3.2.15.2. Хэлсээн дотор тодорхойлогдохон хэмжээндэ мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ аргагүй болоһон бюджетэй уялгануудай урид хүргэгдэһэн дээдэ захын хэмжээе бюджетэй мүнгэнэй гол захирагшада доошолуулһан ушарта шэнэ эрилтэнүүдые табижа, нэгэ зүбшөөрэлдэ ерэжэ шадаагүй хаа, хэлсээнэй шэнэ эрилтэнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ тухай гү, али хэлсээгээ болюулха тухай эрилтэнүүд;

3.2.16. Хэлсээ хубилгаха ба болюулха хэрэг нэмэлтэ хэлсээгээр бүридхэн бэшэгдэхэ.

3.2.17. Хуули эрхын нюур байһан мүнгэн дэмжэлтэ абагшые хамтаруулжа, ниилүүлжэ гү, али ондоо болгожо шэнэдхэн хубилгахада, Мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ тухай хэлсээндэ хубилалта оруулагдадаг, эмхиин уялга залган абагша хуули эрхын нюур заалгатайгаар уялга соо нюурай хэлгэһэн тухай хэлсээндэ нэмэлтэ хэлсээн баталагдадаг.

3.2.18. Хуули эрхын нюур байһан мүнгэн дэмжэлтэ абагшые хубаажа, илган амьаран гаргажа гү, али ондоо болгожо шэнэдхэн хубилгахада, тэрэшэлэн хуули эрхын нюур байһан мүнгэн дэмжэлтэ абагшые усадхахада, мүнгэн дэмжэлтээр хангагдаха уялгануудаа эмхиин дүүргээгүй байһан тухай мэдээсэл харуулалгатайгаар хэлсээнэй уялгануудые ямараар дүүргэһэн тухай шийдхэбэри гаргажа ба нэгэ талаһаа хэлсээ болюулха ба улас түрын бюджеттэ мүнгэн дэмжэлтын хэрэглээгүй мүнгэ бусааха тухай дуулгаһан бэшэг бүридхэгдэжэ, мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ тухай хэлсээн болюулагдадаг.

3.2.19. Түмэр замай эмхи хэлсээндэ гар табиха ба хэлсээнэй нэгэ хабтаһыень бюджетэй мүнгэнэй гол захирагшада хэлсээндэ гар табигдаһанһаа хойшо хүдэлмэрийн 2 үдэрэй туршада бусааха.

3.2.20. Мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ шийдхэбэриие бюджетэй мүнгэнэй гол захирагшын абаһан үдэрһөө удаадахи хүдэлмэрийн арбадахи үдэрһөө үнгэрэнгүйгөөр, тус Гуримай 3.1-дэхи пунктда заагдаһан баримта саарһануудые хаража ба шалгажа үзэһэнэй удаа ба тус Гуримай 3.2.6-дахи ба 3.2.12-дахи пунктнуудта тогтоогдохон болзорто мүнгэн дэмжэлтэ номололго бээлүүлэгдэхэ.

3.2.21. Оросой Холбоото Уласай Түбэй банкын эмхи зургаануудта гү, али урьһаламжын эмхинүүдтэ түмэр замай эмхиин нээһэн тоосолгын гү, али корреспондентскэ счедто мүнгэн дэмжэлтын мүнгэ оруулха (хэрбээ Оросой Холбоото Уласай бюджетэй хуули ёһонуудаар ондоо зүйлэй тогтоогдоогүй байһан ушарта).

3.2.22. Мүнгэн һангай жэлэй дүнгүүд дээрэ үндэһэлэн, түмэр замай эмхи удаадахи мүнгэн һангай жэлэй апрелиин 10 хүрэтэр гуримшуулгын хугасаада түмэр замаар хэды хүнүүдые зөөһэн тоо ба вагоно-километрэй талаар хэды шэнээн ажал хүдэлмэри дүүргэһэн тухай тоосоо, тэрэшэлэн бодотоор хэды шэнээн олзо оршо дутуу абаһан тухай тоосоо үнгэргэхын тула бухгалтерийн, тоо баримтануудай ба налог татабариин талаар тоосоо хэхэ хүсэндөө байһан Онол аргатай зохилдуулан тоосоото жэлэй дүнгөөр

бодото гаршын ба олзо оршын тосоо Буряад Уласай Тогтомол сэнгүүдэй талаар албанда тушааха.

3.2.23. Хэрбээ Буряад Уласай Тогтомол сэнгүүдэй талаар албанай шалгалтын дүнгүүдтэ үндэһэлэн, урдахи мүнгэн һангай жэлдэ бодото дээрээ дутуу абтаһан олзо оршын хэмжээнһээ мүнгэн дэмжэлтын бага хэмжээндэ үгтэхэ байбал, энэ илгааниинь байгша оной мүнгэн һангай жэлдэ улас түрын бюджетһээ түмэр замай эмхидэ һомологдохо ёһотой.

Хэрбээ Буряад Уласай Тогтомол сэнгүүдэй талаар албанай шалгалтын дүнгүүдтэ үндэһэлэн, урдахи мүнгэн һангай жэлдэ бодото дээрээ дутуу абтаһан олзо оршын хэмжээнһээ мүнгэн дэмжэлтэ үлүү хэмжээндэ үгтэхэ байбалнь, үлүү гараһан мүнгэниинь улас түрын бюджеттэ түмэр замай эмхи бюджетэй мүнгэнэй гол захирагшын зохио эрилтэ абаһан үдэрһөө арбан хоногой туршада бусааха ёһотой.».

1.4.8. Пункт 4.1 иигэжэ шэнээр найруулха:

«4.1. Түмэр замай эмхи бюджетэй мүнгэнэй гол захирагшада тушааха:

а) тоосоото кварталай удаадахи хүдэлмэрийн 15 үдэрһөө хожом бэшэ, квартал бүхэндэ Буряад Уласай Мүнгэн һангай яаманай тогтооһон хэлсээнэй нэгэ хэб жэшээтэ түхэлнүүдээр мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлэлгын дүнгүүдые туйлаһан тухай тоосоон;

б) хэлсээндэ гараа табигдаһанай һүүлээр гурбан үдэрэй туршада хэлсээгээр тодорхойлогдоһон түхэлөөр хүн зоние шэрэлгэһээ ушаруулагдаһан гарза тухай тоосоон.

Оросой Холбоото Уласай хуулийн ёһоор тушаагдаһан баримта саарһануудай, мэдээнүүдэй ба тоосоонуудай үнэн зүб байлгын түлөө түмэр замай эмхи харюусаха».

1.4.9. Пункт 4.2 соо удаадахи удхатай дохол мүр нэмэхэ:

«Тус пунктада заагдаһан тоосоо бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша тиимэ тоосоо тушааһан үдэрһөө хүдэлмэрийн 5 үдэрэй туршада шалгаха ба тушаан абаха.».

1.4.10. V бүлэгэй нэрэмжэ соо «, зорилгонуудай» гэхэн үгэ хаһаха.

1.4.11. Пункт 5.1 соо «улас түрын бюджет» гэхэн үгэнүүдые «Буряад Уласай бюджет» гэхэн үгэнүүдээр зохио падежнүүдтэ һэлгэхэ.

1.4.12. Пункт 5.3 иигэжэ шэнээр найруулха:

«5.3. Бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша түмэр замай эмхиин мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлхэ эрилтэнүүдые, мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ гурым хэр сахижа байһыень, тэрэ тоодо мүнгэн дэмжэлтэ абажа, ямар дүнгүүдые туйлаһыень шалгаха. Оросой Холбоото Уласай Бюджетэй кодексын 268.1 ба 269.2-дохи статьянуудай ёһоор, гүрэнэй мүнгэн һангай хиналтын зургаанаар шалгалта үнгэргэгдэхэ.».

1.4.13. Пункт 5.4 соо «улас түрын бюджет» гэхэн үгэнүүдые «Буряад Уласай бюджет.» гээд һэлгэхэ.

1.4.14. Эдэ 5.5 - 5.9-дэхи пунктнуудые иигэжэ найруулха:

«5.5. Тус пунктын нэгэдэхи дохол мүртэй зохилдуулан, эрилтэ соо

заагдаһан болзрто Эмхиин эбдэлгэнүүдые усадхаагүй байбал, Яаман тус болзорой дүүрэхэн үдэрһөө хүдэлмэрийн арбан үдэрэй туршада Эмхидэ улас түрын бюджеттэ Мүнгэн дэмжэлтэ бусааха тухай эрилтэ эльгээдэг. Яаманай эрилтэ абаһан үдэрһөө хүдэлмэрийн 10 үдэрэй туршада Эмхи Мүнгэн дэмжэлтын мүнгэ һөөргөнъ бусаадаг. Оросой Холбоото Уласай бюджетдэй хуули ёһонуудаар тогтоогдоһон гуримаар ба саг болзор соо гүрэнэй мүнгэн һангай хиналтын зургаанай эрилтын үндэһөөр Мүнгэн дэмжэлтэ бусаалга бээлүүлэгдэдэг.».

Хэрбээеэ бюджетдэй мүнгэнэй гол захирагшын түмэр замай эмхиин мүнгэн дэмжэлтэ абаха эрилтэнүүдые ба гурим эбдээ гэжэ тогтооһон ба тус Гуримаар хараалагдаһан дүнгүүдэй мүнгэн дэмжэлтэ олгоһоной ашаар туйлагдаагүй байһан ушарта ба мүнгэн дэмжэлтэ абагшын тус Гуримтай зохилдуулан, тушааһан баримта саарһанууд соо үнэн бодото бэшэ мэдээнүүдые үгэхэн ушарта гү, али гүрэнэй мүнгэн һангай хиналтын зургаанһаа эбдэлгэ гаргаһан тухайнь мэдээсэлэй абтаһан ушарта мүнгэн дэмжэлтэ Буряад Уласай бюджеттэ удаадахи гуримаар бусаагдаха:

а) мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгөөр тогтоогдоһон эрилтэнүүдые болон гурим түмэр замай эмхиин зүгһөө хазагайруулагдаһан байбалнь, мүнгэн дэмжэлтэ Буряад Уласай бюджеттэ бүрин бүтэн зандаа бусаагдаха;

б) энэ Гуримай 4.2-дохи пунктын ёһоор тогтоогдоһон үрэ дүнгүүдэй харуулалтануудые түмэр замай эмхи мүнгэн дэмжэлтэ абажа, туйлаагүй байһан ушарта мүнгэн дэмжэлтэ Буряад Уласай бюджеттэ удаадахи хэмжээндэ бусаагдаха ёһотой:

Бюджеттэ бусаагдаха мүнгэнэй хэмжээн иимэ формулоор тооложо гаргаха:

$$V_{\text{бусаалта}} = V_{\text{мүнгэн дэмжэлтэ}} \times k, \text{ эндэ:}$$

$V_{\text{бус.}}$ – бусаагдаха мүнгэнэй хэмжээн;

$V_{\text{мүнгэн дэмжэлтэ}}$ – Буряад Уласай бюджетһээ түмэр замай эмхидэ үгтэхэн мүнгэн дэмжэлтын хэмжээн (түхэриг);

k - мүнгэн дэмжэлтэ бусааха коэффициент.

Мүнгэн дэмжэлтэ бусааха коэффициент (k) иимэ формулоор тоолохо:

$$k = \frac{\sum_{i=1}^m D_i}{m}, \text{ эндэ:}$$

D_i - мүнгэн дэмжэлтэ абалгаар i -дэхи дүн туйлажа шадаагүй харуулалтын индекс;

m – мүнгэн дэмжэлтэ абалгаар i -дэхи дүн туйлажа шадаагүй харуулалтын индексн һайн шанар туйлаһан дүнгүүдэй харуулалтын тоо.

Мүнгэн дэмжэлтэ бусаалгын коэффициент тооложо гаргахандаа,

мүнгэн дэмжэлтэ абалгаар i -дэхи дүн туйлажа шадаагүй харуулалтын индексн i айн шанар туйлахан дүнгүүдэй харуулалтын тоонууд хэрэглэгдэхэ.

Мүнгэн дэмжэлтэ абалгаар i -дэхи дүн туйлажа шадаагүй харуулалтын индекс (D_i) иимэ формулоор тооложо гаргаха:

$$D_i = 1 - T_i / S_i, \text{ эндэ:}$$

T_i - мүнгэн дэмжэлтэ абалгаар i -дэхи дүн туйлажа шадахан харуулалтын бодото дүн;

S_i – хэлсээгээр тогтоогдоһон мүнгэн дэмжэлтын i -дэхи дүнгэй түсэбтэ харуулалта.

5.6. Мүнгэн дэмжэлтэ бусаалгыг бэелүүлхэ түлбэрийн хаяг заалгатайгаар мүнгэн дэмжэлтын хэмжээ Буряад Уласай бюджеттэ бусааха тухай бэшэмэл эрилтэ түмэр замай эмхидэ мүнгэн дэмжэлтэ һөөргэнь тушааха үндэһэнүүдые элирүүлһэнэй удаа хүдэлмэрийн 10 хоногой туршада яаман эльгээхэ.

5.7. Түмэр замай эмхи тиимэ эрилтэ абанайнгаа удаа хүдэлмэрийн 15 хоногой туршада Буряад Уласай бюджеттэ мүнгэн дэмжэлтэ бусааха уялгатай.

5.8. Тус Гуримай 5.7-дохи пунктда тогтоогдоһон болзрто мүнгэн дэмжэлтэ бусаагдаагүй һаань, бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша Оросой холбоото Уласаа хуулийн ёһоор шүүгшын газарай гуримаар нэхэбэри хэжэ абаха.

5.9. «Буряад Уласай дэбисхэртэ хото шадарай зам харилсаанай поезднуудаар хүн зониие шэрэхэ тогтоомол сэнгүүдые гүрэнэй талаһаа гуримшуулһанай ёһоор дутуу абан олзо оршонуудаар үри шэринүүдые хааха тухай түмэр замай эмхиин ба Буряад Уласай Засагай газарай хороондо эблэрүүлгын хэлсээн баталагдахан ушарта бюджетэй мүнгэнэй гол захирагша эблэрүүлгын хэлсээгээр тогтоогдоһон графигай ёһоор мүнгэ түлэхэ.Нэмэлтэ хэлсээнүүд түмэр замай эмхитэй баталагдахагүй.».

2.Тус тогтоол албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо.

**Буряад Уласай Толгойлогшо -
Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшэ**

А. Цыденов

Унаа тээбэри, элшэ хүсэ ба харгын ажахы хүгжөөлгын яаман түлэб бэлдээ
Утаһан: 44-53-06